

Myšlení a jeho „věc“

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 14. 10. 2007
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 14. 10. 2007

Myšlení a jeho „věc“

Filosofie je záležitostí myšlení; ale ne každé myšlení je filosofické, a ne každé myšlení vede k filosofii. Cesta k filosofování se otvírá jen tomu myšlení, které si v nějaké podobě klade otázku rozdílu mezi myšlením (jako aktivitou mysli, tj. jednotlivého člověka) a „myšleným“, tj. tím, k čemu se myšlenkové akty vztahují. Tím, jak se před nás tato otázka staví, jak se nám vtírá a vnucuje, se dostáváme na cestu filosofie. Myšlení je od počátku velice těsně spjato s promlouváním, a to je možné jen v nějakém jazyce. Ustavení a stálé zkvalitňování a zesložitování (ustavičně postupující komplikování) jazykových výkonů (aktů) umožňuje a zakládá onu pro myšlení tak charakteristickou emancipaci a ergo distanci myšlení od věcí, od předmětného světa, které jsou nebo mohou být myšleny. A ta distance mimo jiné spočívá v tom, že v myšlení může být myšleno dokonce nejen to, co jako věci nebo jako předměty nás ve vnějším světě obklopuje, ale také mnoho, mnoho jiného. Rozlišování mezi tím, co může být myšleno, aniž by to náleželo mezi věci a předměty vnějšího světa, a mezi tím, co lze najít právě jen ve světě kolem, je prvním krokem k filosofování a k filosofii. Jinými slovy: skutečná filosofie začíná tam, kde vedle subjektivního výkonu myšlení a vedle věci, kterou lze smyslově vnímat, se nějak začíná brát vážně, že tu je ještě něco dalšího (přinejmenším třetího), totiž – jak by bylo možno s Husserlem, ale po úpravě, říci – intencionální korelát intencionálního aktu (nemluvme hned o intencionálním objektu či předmětu, protože budeme chtít zavést také „intencionální non-objekt“ či „ne-předmět“) jako nezbytný člen pojmovosti resp. pojmově strukturovaného myšlení. Pochopitelně to je pouhý počátek: k vlastní „věci“ se filosofické myšlení může dostat sice pouze za předpokladu práce s pojmy, a tudíž i za předpokladu myšlenkové práce s intencionálními „modely“, ale smyslem a cílem filosofování je dostat se myšlenkově k těm skutečnostem, k nimž se ony „modely“ odnášejí resp. jejichž „modely“ opravdu představují (možné přesněji: které jsou oněmi modely vskutku myšlenkově „modelovány“). A právě to není dost dobře (nebo v plnosti a celé šíři) možné bez myšlenkové práce s nepředmětnými intencemi, neboť to, co je „věcí“ filosofie, vlastně žádná „věc“ není, není to žádný „předmět“, ale je to „ne-věc“ resp. „ne-předmět“.

(Písek, 071014-3.)